

Aleg. 277

Wniosek

posła dra Franciszka Tomaszewskiego i towarzyszy.

Zważywszy, że obowiązująca obecnie ustawa o stosunkach prawnych nauczycieli szkół ludowych z dnia 1-go stycznia 1889 r. Dz. u. kr. Nr. 16, wymaga wielu zmian w interesie szkół i nauczycielstwa ;

zważywszy, że projekt ustawy o regulacji płac, przedłożony na obecnej sesji, przepisów wymienionej powyżej ustawy nie zmienia, wnoszą podpisani :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Załączony projekt noweli do ustawy z dnia 1. stycznia 1889 r. Dz. u. kr. Nr. 16 przekazuje się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową złożył o nim sprawozdanie na najbliższej sesji z odpowiednimi wnioskami.

We Lwowie dnia 9. lipca 1902 r.

Wnioskodawca :

Dr. Fr. Tomaszewski w. r.

Bojko, Jabłoński, Bednarski, Korol, Mazikiewicz, Krementowski, Łazarzski, Małachowski, Romanowicz, Rutowski, Rotter, Vayhinger, Huza, E. Michałowski, Jahl, Maryewski, Stapiński, Rayski, Michalski, Maiss, Schatzel, Dzieślewski, Tarnawski.

PROJEKT.

NOWELA

do ustawy z dnia 1. stycznia 1889 Dz. u. kr. Nr. 16. o stosunkach prawnych nauczycieli szkół ludowych.

Art. 9. 10. 12. 13. 24. 25. 27. 40. 42. 44. 45. 46. 47. 49. przestają obowiązywać i mają opiewać:

Art. 9.

Każde mianowanie nauczyciela jakiegokolwiek kategorii dokonane w powyższy sposób jest stałym.

Nauczyciel stały może być przeniesiony na inną posadę albo na własne żądanie albo za karę na mocy wyroku wydanego przez Radę szkolną krajową na podstawie śledztwa dyscyplinarnego udowadniającego, że dalsza działalność jego w tej miejscowości jest niemożliwą.

Nauczyciela przeniesionego za karę nie można umieszczać na posadzie, której nadanie zależy od prezenty, tylko za zgodą tego, komu prawo prezentowania służy.

Gdyby w wyjątkowych wypadkach okazała się potrzeba przeniesienia nauczyciela stałego ze względów służbowych na posadę w innej miejscowości, ma mu być wypłacona trzymiesięczna płaca jako odszkodowanie. Na inną posadę w tej samej miejscowości może być nauczyciel przeniesiony ze względów służbowych każdej chwili bez żadnego odszkodowania.

Rekurs przeciw przeniesieniu do innej miejscowości może być wystosowany do Ministerstwa, nie wstrzymuje jednakże przeniesienia.

Art. 10.

Posady nauczycieli tymczasowych nadaje Rada szkolna krajowa kandydatom (kandydatkom), którzy (które) złożyli egzamin dojrzałości w seminarjum nauczycielskiem lub w razie potrzeby także innym osobom i przydziela tymczasowe siły nauczycielskie, uwzględniając o ile możliwości życzenia petentów, okręgom szkolnym.

Kandydaci (kandydatki) z egzaminem dojrzałości mogą wnosić podania o posady tymczasowe zaraz po egzaminie dojrzałości za pośrednictwem dyrekcji seminaryum, lub w każdym innym czasie za pośrednictwem Rady szkolnej okręgowej swego miejsca zamieszkania do Rady szkolnej krajowej.

Kandydaci (Kandydatki) bez egzaminu dojrzałości wnoszą podania za pośrednictwem Rady szkolnej okręgowej swego miejsca zamieszkania.

Rady szkolne okręgowe donoszą Radzie szkolnej krajowej w lipcu każdego roku lub w razie potrzeby w innym czasie, jakie posady tymczasowe są w jej okręgu potrzebne.

W nagłej potrzebie może także Rada szkolna okręgowa nadać we własnym zakresie posadę tymczasowego nauczyciela, o czem doniesie Radzie szkolnej krajowej. Wyznaczenie tymczasowych kierowników (kierowniczek) należy do Rady szkolnej okręgowej.

Nauczycieli przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych mianuje także Rada szkolna okręgowa stale i prowizorycznie, a to bądź wprost, bądź na podstawie przedstawienia zastrzeżonego tym, którzy posady te z funduszków swych utrzymują.

Od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy przestają obowiązywać te paragrafy, rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej z 18. lutego 1899, l. 1906 w sprawie stosunków służbowych nauczycieli (nauczycielek) tymczasowych i pomocniczych, które są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 12.

Przy posuwaniu do wyższego stopnia płacy w obrębie każdej klasy płac należy uwzględnić czas służby i aplikację nauczyciela. Do najwyższej płacy w klasie II. i III. płac w szkołach pospolitych należy posuwać przedewszystkiem kierowników szkół cztero lub więcej klasowych i nauczycieli tych szkół, którzy posiadają egzamin kwalifikacyjny dla szkół wydziałowych.

Art. 13.

Oprócz płacy przynaje Rada szkolna krajowa każdemu nauczycielowi z funduszu szkolnego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienagannej służby od pierwszego dnia stałej nominacji przy publicznych szkołach ludowych. Każdy dodatek pięcioletni wynosi 100 koron i może być przyznany najwyżej 5 razy.

Dodatek pięcioletni może być wstrzymany za karę, jednakże najwyżej na trzy lata. Następne dodatki pięcioletnie należy jednakże nauczycielowi przyznać po upływie każdego pięciolecia, chociażby poprzedni dodatek nie był przyznany w zwyczajnym terminie.

Art. 24.

Kary dyscyplinarne są następujące :

- a) Nagana Rady szkolnej krajowej.
- b) Odjęcie kierownictwa szkoły.
- c) Przeniesienie na własny koszt na inną posadę.
- d) Odroczenie przyznania dodatku pięcioletniego.
- e) Przeniesienie na inną posadę na własny koszt połączone z odroczeniem dodatku pięcioletniego.
- f) Wydalenie z zawodu nauczycielskiego.

Art. 25.

Nagany należy udzielać na piśmie z zagrożeniem użycia środków surowych w razie ponownego przewinienia.

Art. 27.

W każdej sprawie dyscyplinarnej Rada szkolna okręgowa zbada istotę czynu bądź z własnej inicjatywy, bądź na żądanie rady szkolnej miejscowej, bądź też z polecenia Rady szkolnej krajowej przez komisję dyscyplinarną złożoną z 3 trzech członków. Komisja ta ma się składać : z inspektora okręgowego, z delegata nauczycielstwa do Rady szkolnej okręgowej i z dyrektora szkoły średniej lub seminaryum, a jeżeli w miejscu urzędowania Rady szkolnej okręgowej nie ma ani seminaryum nauczycielskiego ani szkoły średniej, z delegata Rady powiatowej lub gminnej. Obwionemu służy prawo żądania przesłuchania świadków odwodowych jakoteż innych dowodów na swe usprawiedliwienie.

Protokół śledztwa z dołączeniem ewentualnego piśmiennego usprawiedliwienia się nauczyciela, należy przedłożyć Radzie szkolnej okręgowej, która albo uwiadomi nauczyciela, że nie jest winny zarzuconego mu przestępstwa, albo przedłoży protokół śledztwa z wnioskiem wymierzenia kary Radzie szkolnej krajowej.

Art. 40.

Stały nauczyciel, który nie wysłużył jeszcze lat dziesięciu, nie ma prawa do emerytury. Przy uwolnieniu od służby otrzyma jednakże, jeżeli nie zrzekł się dobrowolnie posady, albo nie został wydalony ze służby, odprawę, równającą się po wysłużeniu mniej niż 5-ciu lat rocznej, po wysłużeniu więcej niż 5-ciu lat półtorarocznej płacy wliczalnej do emerytury.

Po wysłużeniu lat dziesięciu otrzymuje emeryt $\frac{10}{36}$ części, a za każdy rok dalszy jeszcze $\frac{1}{36}$ kwoty policzalnej do emerytury; ułamki roku przekraczający 6-miesiący liczą się za cały rok.

Po wysłużeniu 35 lat otrzymuje nauczyciel pełną emeryturę, a po wysłużeniu 30-tu lat dostaje również pełną emeryturę, jeżeli osiągnął 60-ty rok życia.

Nauczyciel stały, który w czasie służby stracił wzrok lub słuch, albo z powodu wykonywania obowiązków stał się zupełnie nieudolnym do pełnienia służby, otrzyma $\frac{9}{25}$ pobranej płacy jako emeryturę, chociaż 10 lat nie wysłużył.

Emerytura nauczyciela nie może wynosić mniej niż 600 K.

Art. 42.

Nauczyciel, któryby po otrzymanej odprawie równającej się rocznej płacy powrócił do służby przed upływem roku, lub po otrzymaniu odprawy równającej się $1\frac{1}{2}$ rocznej płacy powrócił do służby przed upływem $1\frac{1}{2}$ roku, winien będzie zwrócić taką część odprawy, jakaby na resztę czasu przypadła.

Art. 44.

Wdowy po nauczycielach, którzy nie wysłużyli jeszcze lat dziesięciu, otrzymują odprawę równającą się $\frac{1}{3}$ rocznej, do emerytury wliczalnej płacy zmarłego.

Jeżeli oprócz wdowy zostało potomstwo niżej 20-tu lat życia liczące, otrzyma wdowa dla tego potomstwa jako odprawę połowę należności, którą sama tytułem odprawy otrzymała.

Art. 45.

Wdowie po nauczycielu, który służył przynajmniej 10 lat, należy się stała roczna pensja równająca się $\frac{1}{3}$ ostatniej do emerytury wliczalnej pensji męża. Pensja wdowia nie może jednak wynosić mniej niż 400 korou.

Wdowa nie ma jednakże prawa ani do pensji ani do odprawy:

- a) jeżeli nauczyciel zawarł związek małżeński po przekroczeniu 60-go roku życia;
- b) jeżeli małżeństwo zawarte zostało już po przeniesieniu nauczyciela w stan spoczynku;
- c) jeżeli żona nauczyciela była w czasie jego śmierci z własnej winy sądownie separowaną lub jeżeli nastąpił rozwód.

Wypłata pensji wdowiej ustaje:

- a) z chwilą zawarcia ponownego małżeństwa.

Wdowa ma jednak prawo albo żądać tytułem odprawy wypłacenia dwuletniej pensji wdowiej, którą pobierała, albo zastrzedz sobie tę samą pensję wdowią na wypadek powtórnego owdowienia. Nie może jednakże otrzymać odprawy, jeżeli wychodzi za mąż za nauczyciela mającego prawo do emerytury.

Art. 46.

Wdowa po nauczycielu, mająca prawo do pensji wdowiej, otrzymuje za każde ślubne lub przez ślub legitymowane, po zmarłym mężu pozostałe dziecko dodatek na wychowanie równający się $\frac{1}{6}$ części pensji wdowiej.

Dodatki na wychowanie na wszystkie dzieci razem przypadające nie mogą jednakże przekraczać pensji wdowiej, a dodatki na wychowanie wraz z pensją wdowią nie mogą przekraczać 80% ostatniej do emerytury wliczalnej płacy męża i ojca. Jeżeli by to miało miejsce, należy dodatki na wychowanie stosownie zmniejszyć.

Dodatek na wychowanie ustaje w regule, gdy dziecko ukończy 20 lat.

Ustaje jednakże wcześniej:

- a) jeżeli dziecko osiągnie wcześniej utrzymanie, na czas trwania tego utrzymania;
- b) u córek, gdy wyjdą za mąż;
- c) po zasądzeniu za zbrodnię, albo za występęk przewidziany w ustawie karnej w §. 460, 461, 463, 464.

Art. 47.

Jeżeli żona zmarłego nauczyciela także już nie żyje, lub nie ma prawa do pensji wdowiej, wówczas należy się dzieciom zmarłego, które nie skończyły jeszcze lat dwudziestu i nie mają innego utrzymania, pensja sierocińska a to na każde dziecko 120 koron rocznie lecz na wszystkie dzieci razem najwyżej 500 koron rocznie.

Art. 49.

Wdowie lub w braku tejże ślubnym dzieciom nauczyciela zmarłego w czynnej służbie należy się na opędzenie kosztów pogrzebu $\frac{1}{4}$ część do emerytury wliczalnej płacy zmarłego jako pozgonne. Tę samą kwotę należy wypłacić w braku wdowy lub ślubnych dzieci krewnym zmarłego lub innym osobom, które udowodniły, że osobę należącą do statusu nauczycielskiego przed śmiercią pielęgnowały, albo na swój koszt pochowały.